

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 358/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., a. s., K., zastúpenej advokátkou JUDr. Ľ. B., B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv zaručených v čl. 6 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 368/2011 z 28. novembra 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9 C 182/02-429 z 26. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2012 faxom a 30. apríla 2012 osobne doručená sťažnosť spoločnosti T., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľ“), ktorou namietala porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“), v čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv zaručených v čl. 6 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 368/2011 z 28. novembra 2011 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 182/02-429 z 26. mája 2011.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka bola navrhovateľkou v súdnom spore o zaplatenie 23 560,67 € (pôvodne o zaplatenie 900 000 Sk) s príslušenstvom *„titulom zmien na veci – predmete nájmu, na náklady nájomcu, ku ktorým dal prenajímateľ súhlas“*. Okresný súd prvým rozsudkom z 15. mája 2007 návrh zamietol. Odvolanie sťažovateľky krajský súd uznesením z 29. apríla 2008 odmietol ako oneskorene podané. Na základe dovolania sťažovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 27. januára 2009 uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci okresnému súdu tento vo veci opätovne konal a ostatným rozsudkom č. k. 9 C 182/02-429 z 26. mája 2011 návrh *„v celom rozsahu“* zamietol. Na odvolanie sťažovateľky z 25. augusta 2011 krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 368/2011 z 28. novembra 2011 prvostupňový rozsudok potvrdil.

3. Podľa názoru sťažovateľky *„závery a postup krajského súdu... zhrnuté v rozsudku... zo dňa 28. 11. 2011... v spojení s závermi a postupmi zhrnutými v rozsudku Okresného súdu... zo dňa 26. 05. 2011, sú čo do skutkových zistení a právneho posúdenia veci nesprávne, neodôvodnené, zjavne svojvoľné, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné...“*.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd... v konaní vedenom pod sp. zn.: 5 Co 368/2011, právoplatným rozsudkom sp. zn.: 5 Co 368/2011-449, zo dňa 28. 11. 2011, v spojení s rozsudkom Okresného súdu... sp. zn.: 9 C 182/02-429, zo dňa 26. 05. 2011, odňal sťažovateľovi právo na spravodlivosť, čo princíp medzinárodného práva zakazuje, porušil základné práva sťažovateľa zaručené Ústavou SR, a to čl. 46 ods. 1, právo na súdnu ochranu, čl. 47 ods. 3, právo na rovnosť účastníkov konania, čl. 48 ods. 2, právo na verejné prerokovanie veci

a v prítomnosti účastníka, Listinou..., a to čl. 36 ods. 1, právo na súdnu ochranu, čl. 37 ods. 3, právo na rovnosť účastníkov konania, čl. 38 ods. 2, právo na verejné prerokovanie veci a v prítomnosti účastníka, Európskym dohovorom..., a to čl. 6 Dohovoru, právo na spravodlivý súdny proces, právo na spravodlivé súdne konanie, právo na prístup k súdu, čl. 14 Dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, a to v spojení s nesprávnymi a nedôvodnými skutkovými zisteniami a právnymi závermi, zjavne svojvoľnými, ktoré sú z ústavného hľadiska neakceptovateľné.

2. Rozsudok Krajského súdu... sp. zn.: 5 Co 368/2011-449, zo dňa 28. 11. 2011 zrušuje, a vec vracia Krajskému súdu v Žiline za účelom opätovného prerokovania a rozhodnutia vo veci s tým, že v ďalšom postupe je súd viazaný právnymi názormi Ústavného súdu SR.“

Súčasne požiadala o priznanie finančného zadosťučinenia „vo výške 20.000 €“ a úhradu trov konania.

II.

5. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

10. Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 a čl. 14 dohovoru rozsudkom okresného súdu č. k. 9 C 182/02-429 z 26. mája 2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 368/2011 z 28. novembra 2011, ako aj postupom menovaných súdov v konaniach predchádzajúcich vydaniu týchto rozhodnutí.

II.A

**K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu a jeho
ostatným rozsudkom z 26. mája 2011**

11. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu preto, lebo na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

12. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka proti (v sťažnosti) namietanému rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 182/02-429 z 26. mája 2011 podala 25. augusta 2011 riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetným rozsudkom okresného súdu.

13. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažovateľkinu sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.B

**K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu a jeho
rozsudkom z 28. novembra 2011**

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní. (Podľa odseku 2 každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.) Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny sa môže každý domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených

prípadoch na inom orgáne. Podľa čl. 37 ods. 3 listiny sú si všetci účastníci v konaní rovní. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny má každý právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prierahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode.

15. Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovateľka namieta porušenie v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu a jeho rozsudkom (ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie), a to najmä tým, že sa stotožnil s faktickými zisteniami, právnymi názormi a závermi okresného súdu, ku ktorým, ako to vyplýva z obsahu sťažnosti, *„dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci... Súd... nerozhodol na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných, právne relevantných dôkazov, ignoroval ich, ignoroval aj skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné. Súd zjavne svojvoľne ignoroval plné dôkazy, ktorými sme preukázali skutkové tvrdenia...“* (pozri tiež bod 3).

16. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, I. ÚS 290/2010), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd

vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

17. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 5 Co 368/2011 z 28. novembra 2011 sú zlučiteľné s označenými článkami ústavy, listiny a dohovoru.

18. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zistených skutkových záverov a na tomto základe vyvedených právnych záverov. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najskôr poukázal na prvostupňové rozhodnutie: „*Súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil poukazom na ust. § 451, § 663, § 667, § 680 Občianskeho zákonníka a vykonané dokazovanie, na základe ktorého bolo preukázané, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal základ svojho nároku a to rozsah zhodnotenia predmetu nájmu. Nájomná zmluva, na ktorú poukazuje navrhovateľ a z ktorej vychádza, bola uzatvorená 10. 6. 1999 zmluvnými stranami podľa*

zák. č. 116/90 Zb. V čl. I. sa uvádza predmet nájmu, v ďalších článkoch je dohodnutá doba trvania nájmu na dobu neurčitú, technický stav a technické úpravy sú uvedené v ďalšej časti. Konštatuje sa, že zo strany nájomcu zo súhlasom prenajímateľa boli vykonané také úpravy, ktoré sú konkretizované, pričom ich výška bola odsúhlasená čiastkou 910.000,- Sk ku dňu podpisu zmluvy, ďalej zo zmluvy vyplynulo, že prenajímateľ dáva súhlas na také úpravy, ktoré súvisia s jeho podnikateľskou činnosťou a ktoré úpravy majú slúžiť práve na zabezpečenie jeho podnikateľskej činnosti. Aký technický stav nehnuteľnosti ku dňu odovzdania a vzniku nájmu reálne na tejto nehnuteľnosti bol, súdu nebolo preukázané, pretože príloha B nebola predložená ako súčasť kúpnej zmluvy. Z listu zo dňa 6. 2. 2001 vyplýva, že firma E. ako vlastník predmetnej nehnuteľnosti komunikoval s právnou zástupkyňou navrhovateľa, pričom z obsahu tohto listu je zrejmé, že predmetom týchto rokovaní v súvislosti s nájmom predmetnej nehnuteľnosti aj finančného vyrovnanie sa vychádzalo z nájmovej zmluvy, ktorá bola medzi účastníkmi uzatvorená ešte dňa 4. 2. 1999. Túto navrhovateľ súdu nepredložil, a preto obsah tejto zmluvy súdu nie je známy a súdu nie je známy ani obsah listu zo dňa 27. 12. 2000, na ktorý poukazovala firma E. Navrhovateľ nešpecifikoval rozsah vykonaného zhodnotenia tak, ako to uvádza ust. § 667 Občianskeho zákonníka, pričom nájomca bol povinný k finančnému vyrovnaníu a usporiadaniu pristúpiť po tom, čo mu bol oznámený alebo nadobudol vedomosť o tom, že došlo k zmene vlastníka predmetnej nehnuteľnosti a toto vyrovnanie mal učiniť vo vzťahu k predchádzajúcemu vlastníkovi - prenajímateľovi. Ani v závere znaleckého posudku znalca Ing. M. nebol dostatočným podkladom na preukázanie tvrdení navrhovateľa, pretože znalecký posudok nebol jednoznačný. Vzhľadom na námietky, ktoré boli produkované, boli znalcom akceptované a bol vykonaný doplnok k znaleckému posudku. Ani tento doplnok neodstránil rozpory v tvrdeniach navrhovateľa a odporcu a záverov k doplnku k znaleckému posudku v tom smere, že nebol rozsah zhodnotenia na predmete veci preukázaný ani samotným výsluchom. Samotné znalecké dokazovanie zo strany znalca tak, ako to bolo namietané aj právnym zástupcom odporcu, pôsobilo ako nedôveryhodné. V znaleckom posudku zo dňa 14. 2. 2005 bolo stanovené zhodnotenie na sumu 2.470.809,- Sk. Voči takémuto zhodnoteniu boli technické a právne výhrady a na základe týchto námietok a predložených listinných dôkazov, ktoré znalec akceptoval, bol vyhotovený ďalší doplnok č. 2 zo dňa 27. 12. 2005, ktorý určil novú sumu zhodnotenia a to vo výške 709.788,79 Sk, zaokrúhlene 709.789,- Sk.

Aj voči tomuto zhodnoteniu boli ďalšie námietky zo strany odporcu, ktorý navrhoval kontrolné znalecké dokazovanie, avšak po zmene vlastníka nehnuteľnosti, ale najmä po zásadných zmenách na predmete nájmu, ktoré boli vykonané, kontrolné znalecké dokazovanie by bolo neefektívne a nedalo by sa od neho očakávať zvrátenie záverov konštatovaných v znaleckom posudku a jeho doplnkoch č. 1 a 2 Ing. M. pre meritórne rozhodnutie. Z týchto dôvodov právny zástupca odporcu a odporca upustil od ďalšieho dokazovania a prejavil aj písomný súhlas s čiastočným späťvzatím návrhu navrhovateľa, ktorý ustálil svoj právny nárok za zhodnotenie na predmete nájmu podľa znaleckého posudku Ing. M. a to na sumu 709.789,- Sk, ktorú bližšie nešpecifikoval. Z listinných dôkazov, z ktorých súd vychádzal, možno konštatovať, že navrhovateľ podal návrh, ktorý súdu doručil 30. 5. 2002 na zaplatenie istiny 900.000,- Sk titulom neuhradenej faktúry č. 400151 zo dňa 31. 3. 2000 (pôvodná faktúra č. 400151 zo dňa 31. 3. 2000 na zaplatenie 2.718.272,- Sk). V liste navrhovateľa zo dňa 5. 3. 2001 v bode 6 uvedeného listu navrhovateľ žiadal odporcu o zaplatenie 1.651.510,- Sk bez DPH s tým, že uviedol, že žiadne plnenie doteraz od odporcu neobdržal. Z uznesenia Krajského súdu v Žiline č. k. 15 Cb/543/01 zo dňa 4. 12. 2001 v konaní o zaplatenie 1.274.541,99 Sk s príslušenstvom bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku. Súdu nebol preukázaný súvis skonanim 9 C/182/2002. V konaní bolo preukázané a odporca to ani nepopieral, že prevzal z vlastníctvom prenajatej nehnuteľnosti záväzky prenajímateľa spoločnosti K., spol. s r.o. v M. v konkurze za predpokladu, že nájomný vzťah sa mal riadiť nájomnou zmluvou zo dňa 4. 2. 1999 a jej dodatku z 11. 2. 1999 a nie nájomnou zmluvou zo dňa 10. 6. 1999 s tým, že tieto skutočnosti navrhovateľom neboli akceptované. Z celkovej tejto chronológie vyplýva, že navrhovateľ sám nemal jednoznačne ujasnené, v akom rozsahu došlo k zhodnoteniu predmetu nájmu, z čoho toto zhodnotenie pozostávalo a konečné jeho vyčíslenie, ktoré malo byť nesporné. Ani po vykonanom dokazovaní, ktoré súd vykonal a v konečnom dôsledku vyhodnotil, sa tieto rozpory neodstránili, preto súd musel v závere konštatovať, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno a svoj nárok jednoznačne nepreukázal. Nedôvera v tvrdeniach navrhovateľa vyplynula aj z uplatňovanej zmeny petitu návrhu, pokiaľ išlo o výšku samotného nároku, ktorá bola dvakrát menená. Všetky tieto skutočnosti viedli potom k právnemu záveru po skutkových zisteniach, ktoré súd vyhodnotil aj s poukazom na § 132 O. s. p. Právny zástupca odporcu v priebehu konania vzniesol námietku premlčania, pričom

súd nepovažoval nárok navrhovateľa za premlčaný z dôvodu, že predmetný nárok navrhovateľ uplatňoval v súvislosti s predmetom nájmu a jeho zhodnotenia v súvislosti s nájomnou zmluvou zo dňa 10. 6. 1999 a faktúrou č. 400151 zo dňa 31. 3. 2000, ktorá bola splatná 28. 4. 2000. Premlčacia lehota začala plynúť od 29. 4. 2000 a uplynula dňa 29. 4. 2004.“

V ďalšej časti uviedol odvoláciu argumentáciu sťažovateľky a stanovisko odporcu k nemu: *„V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právnej zástupkyne. Navrhoval odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil v zmysle ust. § 220 O. s. p. a návrhu v celom rozsahu vyhovel a odporcu zaviazal k náhrade trov konania a trov právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že súd prvého stupňa dospel na základe, vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Závery a postup prvostupňového súdu čo do skutkových zistení a právneho posúdenia veci sú nesprávne, neodôvodnené, porušujúce základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ďalej poukazoval na to, že nájomca mal súhlas prenajímateľa so zmenou prenajatej veci, prenajímateľ sa nezaviazal na úhradu nákladov s tým spojených. Rozsah vykonaných prác je zdokumentovaný. Nájomca nemohol požadovať úplnú náhradu vynaložených nákladov na zmenu prenajatej veci ale to, o čo sa prenajímateľ obohatil, t. j. zhodnotenie veci. Vyčíslenie zhodnotenia veci je vec dohody, na ktorú odporca nepristúpil alebo znaleckého dokazovania. Každá zmena žalovanej istiny súvisela so znaleckým dokazovaním so znaleckým posudkom a jeho zmenami. Návrhom uplatnený nárok nie je premlčaný napriek vznesenej námietke premlčania zo strany odporcu. Plynutie premlčacej doby nemá nič spoločné s faktúrou č. 400151, ktorá nie je právnym titulom v návrhu uplatneného nároku. Žalovaná suma sa opiera o vykonané znalecké dokazovanie.*

K odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa podal písomné vyjadrenie odporca prostredníctvom právneho zástupcu. Navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a súčasne si uplatnil trovy konania a trovy právneho zastúpenia...“.

Krajský súd formuloval svoju právnu argumentáciu takto:

„Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p. rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, v ktorom nenašiel vecné ani procesné pochybenie... Preskúmaním napadnutého rozhodnutia, predloženého spisu ako aj všetkých rozhodujúcich otázok, ktoré boli vo veci vznesené, odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd dospel k správnym skutkovým aj právnym záverom, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožnil... navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal základ svojho nároku - rozsah zhodnotenia predmetu nájmu.

Z hľadiska zásad dokazovania uplatňovaných v občianskom súdnom konaní sporové konanie, kde proti sebe stoja dve strany, postavenie navrhovateľa a odporcu je ovládané prejednacou zásadou. Podstata prejednacej zásady spočíva v tom, že procesná povinnosť tvrdiť skutočnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci samej (t. j. povinnosť tvrdenia) ako aj procesná povinnosť navrhovať dôkazy na preukázanie týchto tvrdených skutočností (t. j. dôkazná povinnosť), je záležitosťou účastníkov konania. Splnenie dôkaznej povinnosti tým spôsobom, že procesná strana preukáže svoje tvrdenia, vedie k uneseniu dôkazného bremena a teda k priaznivému výsledku sporu. Dôsledkom neunesenia dôkazného bremena, t. j. nepreukázania tvrdených skutočností je nepriaznivý výsledok sporu, ktorý postihuje tohto účastníka, na ktorom spočíva dôkazné bremeno a ktorý sa dostal do dôkaznej núdze, t. j. neponúkol alebo nevedel ponúknuť súdu také dôkazné prostriedky, ktorými by sa preukázali pre výsledok sporu, rozhodujúce skutočnosti. Nesplnenie dôkaznej povinnosti ohľadom vlastných tvrdení v sporovom konaní má za následok procesnú zodpovednosť, ktorá sa prejaví zamietnutím návrhu. Súd vychádza predovšetkým z výsledkov dokazovania navrhnutého účastníkmi. Iné než účastníkmi navrhnuté dôkazy má možnosť v sporovom konaní vykonať len za splnenia zákonom stanovených podmienok, v zásade to však nie je jeho povinnosťou.

K námietkam odporcu v podanom odvolaní považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ i v podanom odvolaní nepredložil dôkazy za účelom preukázania svojho nároku.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácií navrhovateľa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil.“

19. Predmetné rozhodnutie krajského súdu (nadväzujúce na faktické zistenia a právny názor okresného súdu) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu, a tým aj okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

20. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05, I. ÚS 204/2011). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet

žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

21. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 368/2011 z 28. novembra 2011 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

22. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

23. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny

Sťažovateľka namietala tiež porušenie základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny *predmetným rozhodnutím krajského súdu*.

24. Porušenie označených základných práv vidí sťažovateľka v tom, že krajský súd v konaní o jej odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodol vo veci bez nariadenia

pojednávania aj napriek tomu, že odvolanie „*podali sme... spolu so žiadosťou, aby na prejednanie odvolania bolo nariadené pojednávanie, s poukazom na čl. 48 ods. 2 ústavy a článok 6 ods. 1 Dohovoru...*“. Bližšiu konkretizáciu dôvodov porušenia označených práv (okrem poukázania na v sťažnosti citované právne normy) sťažovateľka neuviedla.

25. Podľa § 213 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7. Podľa § 213 ods. 2 OSP ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Podľa § 213 ods. 3 OSP ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám. Podľa § 213 ods. 4 OSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a. Podľa § 214 ods. 1 OSP (v znení účinnom k 28. novembru 2011) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojedávania,
- c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojedávania. Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa § 223 OSP odvolací súd rozhoduje rozsudkom, ak potvrdzuje alebo mení rozsudok, inak rozhoduje uznesením.

26. Novelizácie Občianskeho súdneho poriadku, najmä novelizácia vykonaná zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 15. októbra 2008, krajskému súdu umožnila rozhodnúť vo veci sťažovateľky aj bez nariadenia pojednávania, ak dospel k záveru, že vo veci nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. O tom, či treba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, môže krajský súd rozhodnúť autonómne, t. j. bez ohľadu na názor účastníkov konania, podľa konkrétnych okolností prípadu (najmä na základe dokumentácie obsiahnutej v spise). Z napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva, že by krajský súd pred vyhlásením rozsudku vykonal ďalšie dokazovanie, resp. zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa, a keďže sa „v celom rozsahu“ stotožnil s faktickými a právnymi závermi okresného súdu uvedenými v jeho odôvodnení, „preskúmaním napadnutého rozhodnutia, predloženého spisu, ako aj všetkých rozhodujúcich otázok, ktoré boli vo veci vznesené“, dospel krajský súd k záveru, že „rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil“. Za daných okolností ústavný súd zastáva názor, že ak krajský súd rozhodol vo veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a stotožnil sa s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia (§ 219 ods. 1 a 2 OSP), tak postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

27. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádza z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za daných okolností považoval ústavný súd postup krajského súdu, v rámci ktorého rozhodol vo veci sťažovateľky bez nariadenia pojednávania a stotožnil sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa, za ústavne akceptovateľný a udržateľný a na tomto základe dospel k záveru, že nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto jej časti (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny) z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

28. Keďže sťažovateľka dôvody porušenia práv podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 3 listiny a čl. 14 dohovoru (pozri tiež bod 14) bližšie nekonkretizovala, považoval

ústavný súd námietky sťažovateľky v tejto jej časti za súčasť jej argumentácie majúcej preukázať porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces. S prihliadnutím na túto skutočnosť (pozri tiež bod 24), ako aj závery ústavného súdu prezentované v bodoch 19 až 22, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky ako celok podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

30. Nad rámec už uvedeného ústavný súd ešte poznamenáva, že dôvody sťažovateľkou namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny (t. j. práva na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníka konania) zakladali prípustnosť dovolania podľa čl. 237 písm. f) OSP.

III.

31. Po odmietnutí sťažnosti ako celku už nebol právny dôvod zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej sťažnosti (bod 4).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. augusta 2012